

Kad 18. novembrī līst...

Leona Kalēja stāsts
Andras Otto ilustrācijas

„Līst,” Valdis nopūšas un piespiež degunu pie loga rūts. „Līst un līst.”

Valdis ir bēdīgs. Šodien ir 18. novembris. Latviešu skolā vakarā, kad būtu jau tumšs, bija paredzēts svecīšu gājiens. Katrs bērns iznestu savu svecīti skolas pagalmā un noliktu pie Latvijas karoga. Taču lietus nodzēstu svecīšu liesmiņas. To Valdis labi zina.

„Nebēdā,” vecmāmiņa noglauda Valdim galvu. „Svecīšu liesmiņa ir skaista, bet tā

drīz izdziest arī tad, ja lietus nelīst.
Labāka ir tāda liesmiņa, kas deg cilvēka
sirdī.”

Valdis klausās un parausta plecus.
Vecmāmiņa bieži tā runā, ka nevar īsti
saprast, ko viņa grib pateikt. Un ārā līst
un līst.

„No svecīšu gājienu šovakar nekas
neiznāks,” Valdis piezvana savam
draugam Imantam. „Mana vecmāmiņa
teica, ka liesmiņas sirdīs esot tikpat labas
kā svecīšu liesmiņas, bet ko tad ar
tādām var darīt?”

Valdis beidz sarunu, taču vecmāmiņas
vārdi viņam neliek miera. Pēc brīža viņš
atkal zvana Imantam. Zēni kādu brīdi
runājas, tad viņi katrs zvana citam
klasesbiedram, tad vēl kādam, un vēl
citam.

Vakarā skolā ir 18. novembra akts.
Bērni atbrauc, saģērbušies lietusmētelos.
Arī skolotājam un mācītājam ir
lietusmēteļi. Kad visi ir sastājušies
gājienam, redzams, ka katram bērnam
rokās ir liela, no
kartona
izgriezta svece.
Dažām svecēm
to nesēji ir
uzzīmējuši
dzeltenas
liesmiņas, citam
to nav. Taču tas
nav tik svarīgi.

Skolas
pārzine atver
durvis, un visi

iziet ārā. Pūš skarbs vējš. Pie karoga, kā jau agrāk paredzēts, gājiens apstājas.

„Es solos būt laba latviete,” saka Marika un noliekt kartona sveci.

„Es solos nākamajā nedēļā izpildīt visus mājasdarbus gramatikā,” saka Alvis un noliekt savu sveci.

„Es solos veselu stundu runāt tikai latviski,” saka Haralds, un daži bērni iesmejas. Taču ne pārāk skaļi, jo visi zina, ka Haraldam tas ir diezgan grūti izpildāms.

Kad vakara beigās Valdis iet uz auto, viņš apstājas pie karoga. Kartona sveces lietus jau izmērcējis, un to, kas uz tām rakstīts, vairs nevar salasīt.

Taču tas nekas. Valdis zina, ka katram, kas šovakar atnesa kartona sveci, sirdī palika maza, maza liesmiņa, kas neizdzisīs.

Uzzīmē, kā tu ar savu ģimeni svini 18. novembri!

Skolotāju / vecāku lapa

Virsraksts: Kad 18. novembrī līst...

Autors: Leons Kalējs

Ilustrators: Andra Otto

Līmenis

LIX: 29

Valodas līmenis: A2

Piemērotais vecums: 3.-5. klase

Svinama diena

18. novembris – Latvijas neatkarības diena, svinama diena Latvijas kalendārā

Latvia's independence day

Vārdu saraksts

Pamata vārdu krājums

līst *to rain*

sirds *heart*

Paplašinātais vārdu krājums

akts *celebration*

apsolīt *to promise*

auto *car*

bēdāties *to worry*

brīdis *moment*

gramatika *grammar*

iesmieties *to laugh a bit*

izdzist *to go out (as a fire)*

izmērcēt *to soak*

karogs *flag*

kartons *cardboard*

liesmiņa (liesma) *flame*

lietusmētelis *raincoat*

loga rūts *windowpane*

mājasdarbi *homework*

nesējs *carrier*

nodzēst *to extinguish*

nopūsties *to sigh*

piespiest *to press (to)*

salasīt *to pick (up)*

skarbs *harsh*

solījums *promise*

Izteicieni

atvērt durvis *to open doors*

nelikt mieru *to bother*

noglaudīt galvu *to pat one's head*

paraustīt plecus *to shrug one's shoulders*

svecīšu gājiens *procession with candles*

Pārrunu jautājumi

- Kā tu svini 18. novembri?
- Kas ir svecīšu gājiens? Vai esi kādreiz piedalījies svecīšu gājenā?
- Ko nozīmē "liesmiņa, kas deg cilvēka sirdī"?
- Kuŗā gada laikā līst lietus un pūš auksts vējš?
- Ko nozīmē 'solīties'?
- Vai esi kādreiz solījies izdarīt kaut ko, ko neesi varējis izpildīt? Kā tu tad juties? Kādas bija sekas?

Nodarbības stundā

- Skolēni no kartona izveido sveces, kā aprakstīts stāstā. Katrs uz sveces uzraksta savu latvietības solījumu. Sveces var piestiprināt klasē pie sieinas.

Uzdevumi / Darba lapas

- Cik vārdu? - 1. uzdevums
- Darbības vārdu laiki - 2. uzdevums
- Kādeņi jeb īpašības vārdi - 3. uzdevums

Rakstu darbi

- Mans solījums - 4. uzdevums
- Saruna - 5. uzdevums

Runas vingrinājumi

- Atstāstījumi - Vispārējā nodarbība

Papildus informācija

- Latvijas valsts himnas notis
- Latvijas simboli
- Latvijas valsts himna un Latvijas nacionālie simboli - interneta saites

Cik vārdu?

Uzraksti pēc iespējas vairāk vārdu ar katru no dotajiem burtiem!

L _____

I _____

S _____

t _____

Darbības vārdū laiki

Nosaki un uzraksti dotā darbības vārda laiku! Tad uzraksti to citā laikā un iekavās norādi laika nosaukumu!

Darbības vārds	Darbības vārda laiks (tagadne, pagātne, nākotne)	Darbības vārds citā laikā (laika nosaukums)
līst	<i>tagadne</i>	<i>līja (pagātne)</i>
nopūšas		
piespiež		
iznesa		
noliks		
izdzēsa		
zināja		
nebēdā		
noglauda		
degs		
klausās		
runās		
piezvana		
teica		
pakāra		
iet		

Kādeņi jeb īpašības vārdi

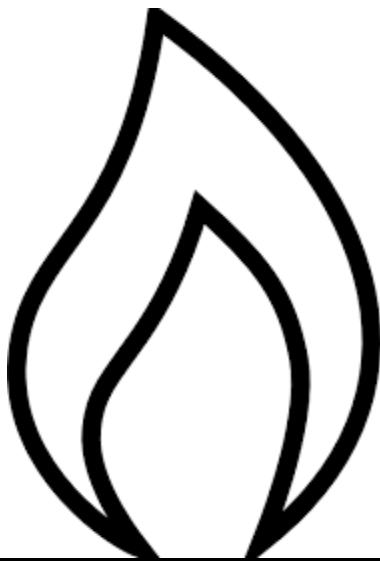
Pieraksti dotajiem lietvārdiem kādeni jeb īpašības vārdu! Tad uzraksti teikumu, tajā iesaistot šo kādeni (īpašības vārdu) un lietvārdu!

Kādenis jeb īpašības vārds	Lietvārds	Teikums
<i>līks</i>	<i>deguns</i>	<i>Sniegavīram ir <u>līks deguns</u>.</i>
	<i>logs</i>	
	<i>skola</i>	
	<i>svece</i>	
	<i>vecmāmiņa</i>	
	<i>galva</i>	
	<i>sirds</i>	
	<i>pleci</i>	
	<i>draugs</i>	
	<i>liesmiņa</i>	
	<i>telefons</i>	
	<i>mētelis</i>	
	<i>roka</i>	
	<i>pārzine</i>	
	<i>durvis</i>	
	<i>karogs</i>	
	<i>bērni</i>	

Mans solījums

Ieraksti svecē savu latvietības uzturēšanas solījumu!

Saruna

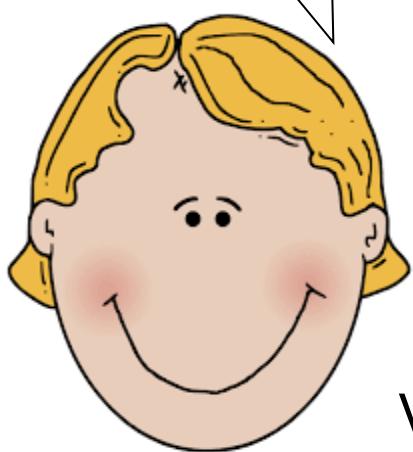
*Stāstā notiek saruna starp Valdi un Imantu,
taču tā nav uzrakstīta. Izdomā un uzraksti
Valda un Imanta sarunu!*

“ _____

_____”

“ _____

_____”

Valdis

Imants

Atstāstījumi

Atstāstījumi var būt vienkārši, pilnīgāki vai izsmeļoši.

Vienkārši atstāstot stāstu, skolēns:

- identificē un atstāsta notikumus stāsta sākumā, vidū un beigās tādā secībā, kādā tie notiek;
- apraksta laiku un telpu, kurā stāsts notiek;
- pastāsta par galvenajiem tēliem;
- identificē problēmu un problēmas atrisinājumu.

Pilnīgāk atstāstot stāstu, skolēns:

- identificē un secībā atstāsta stāsta notikumus un faktus;
- stāsta par laiku, telpu un tēliem;
- veido secinājumus, lai aprakstītu trūkstošo informāciju;
- identificē un atstāsta notikumu cēloņus un to, kā tie ietekmē stāsta norisi.

Izsmeļoši atstāstot stāstu, skolēns:

- identificē un secībā atstāsta stāsta notikumus un faktus;
- veido secinājumus, lai izstāstītu trūkstošo informāciju;
- identificē un atstāsta notikumu cēloņus un to, kā tie ietekmē stāsta norisi;
- apraksta stāsta tēlus un tēlu motivāciju;
- novērtē stāstu.

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS HIMNA

Dievs, svētī Latviju!

Jauktajam korim

Maestoso ♩ = 69

Baumaņu Kārlis
(1835 - 1905),
mūzika un vārdi

Dievs, svētī Latviжу, mūs' dārgo tēviжу,

svētī jel Latviжу, ak, svētī jel to!

Kur latvju mei-tas zied, kur latvju dē-li dzied, laid mums tur

poco a poco crescendo

lai-mē diet, mūs' Latvi-jā! Latvi-jā!

Latvijas valsts simboli

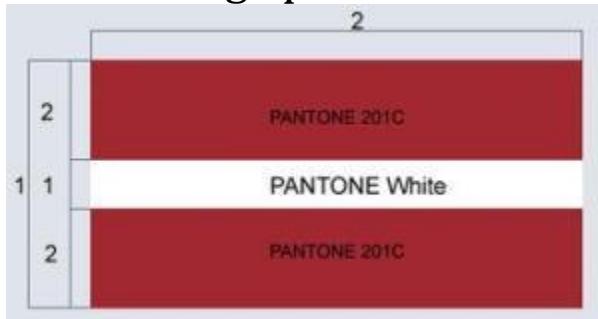
Valsts simboli ir zīmes, pēc kurām valsti pazīst pasaule. Nacionālie simboli parasti ir valsts karogs, valsts himna un valsts ģerbonis.

Valsts simbolus apstiprina parlaments, un tos aizsargā likums.

Valsts karogs

Sarkanbaltsarkanā karoga vēsture ir sena. Ir daudz stāstu un teiku par to, kā karogs radies.

1917. gadā mākslinieks Ansis Cīrulis uzzīmēja karoga metu ar krāsu attiecību 2:1:2. Šis uzmetums arī kļuva par Latvijas valsts karoga pamatu.

1922. gadā Saeima pieņēma likumu par valsts karogu. Tajā bija arī noteikts, kad un kā karogs lietojams. Latvijas karogs ir tumši sarkanā jeb karmīnsarkanā krāsā (Atšķirībā no līdzīgā Austrijas karoga.).

Ģerbonis

Ģerbonis ir atpazīstamības zīme. Redzot ģerboni, ir skaidrs, ka tas simbolizē Latvijas Republiku. Jau senos laikos uz vēstulēm, līgumiem un citiem dokumentiem lika zīmogu, uz kura bija ģerbonis.

Pirmais Latvijas Republikas ģerbonis

Latvijas Republikas ģerbonis

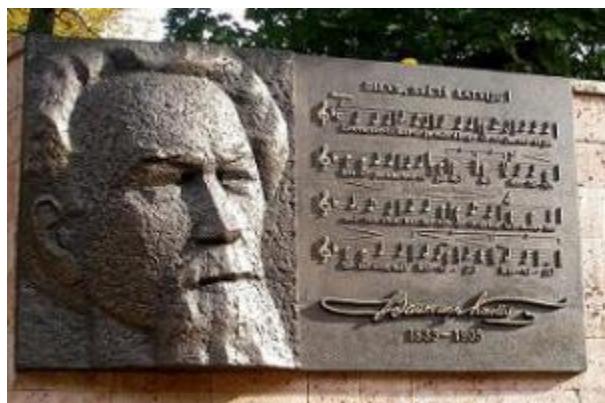
Mūsu valsts ģerbonis ir jauns. Tā vēsture sākās tikai ar valsts dibināšanu. Pirmo valsts ģerboni apstiprināja 1918. gada decembrī pēc tēlnieka Burkarda Dzeņa meta. Ģerbonī bija redzama uzlēcoša saule un trīs zvaigznes, kas simbolizēja trīs Latvijas kultūrvēsturiskos novadus – Kurzemi, Vidzemi

un Latgali, kā arī Latviju simbolizējošais burts L. Šis ģerbonis īsti neatbilda ģerboņu veidošanas nosacījumiem, tāpēc vēlāk tas tika pārveidots.

1921. gadā Satversmes sapulce apstiprināja jaunu ģerboni. Tā autors ir grafikis Rihards Zariņš.

Himna

Lūgšana „Dievs, svētī Latviju!” pirmo reizi tika dziedāta 1873. gadā, atklājot I Vispārējos latviešu dziesmusvētkus. Tās mūzikas un teksta autors bija Baumaņu Kārlis (1835-1905).

Latvijas himnas teksts un notis uz Baumaņu Kārļa piemiņas zīmes Rīgā, Viesturdārzā.

1920. gadā Latvijas Satversmes sapulcē „Dievs, svētī Latviju!” tika apstiprināta par Latvijas valsts himnu.

Uzzīmē, kāds izskatītos tavs ģerbonis!

Latvijas valsts himna un Latvijas nacionālie simboli

Latvijas valsts himnas ieraksts, vārdi un tapšanas vēsture:

<https://www.president.lv/lv/latvijas-republika/valsts-himna>

Himnas notis:

<http://www.saeima.lv/lv/par-saeimu/simbolika/likums-par-latvijas-valsts-himnu/>

Latvijas nacionālie simboli:

<http://www.saeima.lv/lv/par-saeimu/simbolika>

<http://www.latvia.eu/lv/key-facts/symbols#node-3195>

Brošūra Latvian National Symbols angliski:

<http://www.li.lv/upload/files/09012015/5264538015de7d05705359846889afaf.pdf>